

WYKAZ NAUK

WYKŁADANYCH

W C. K. INSTYTUCIE TECHNICZNYM

JAKOTEŻ W SZKOŁACH Z TYMŻE POŁĄCZONYCH

W KRAKOWIE

w roku 18⁶²/₆₃.

KRAKÓW,

WYTEOCZONO U Ż. J. WYWIAŁKOWSKIEGO.

—
1862.

2

782075

WYKAZ ZAWIĄZUNKÓW

WYKŁADY

W G. K. INSTYTUCIE TECHNICZNYM

WYKŁADY W ZAKŁADACH Z TYTUŁU POŁOŻONYCH

W KRAKOWIE

w roku 1883

KRAKÓW

WYDAWCA: KSIĘGARNIA WILKOWSKA

1883

ODDZIAŁ TECHNICZNY.

---

a) Obowiązkowe przedmioty w I. roku Techniki.

1. **Elementarna matematyka**, według terażniejszego stanu umiejętności obejmie: działania arytmetyczne licząc do nich logarytmy, funkcye a mianowicie wzór Newtona, rozwinięcie funkcyj wykładniczych i logarytmicznych na szeregi, Algebrę a mianowicie własności równań wszystkich stopni, rozwiązanie równań włącznie do czwartego stopnia i wynalezienie końcowego zrównania dla zrównań o kilku niewiadomych, szeregi różnicowe i ich zastosowanie; następnie Planimetrię, Stereometrię, Trygonometrię płaską z wzorem Moivra, z zastosowaniem do rozwiązania zrównań i z rozwinięciem funkcyj trygonometrycznych na szeregi. Trygonometrię kulistą, Analizę krzywych stopnia drugiego. Według dzieł Dra Ohma, Burga i Niewęłowskiego, 10 godzin tygodniowo wyklada P. Boguński Mieczysław.
2. **Fizyka** obejmie: określenie stanowiska tejeż do innych nauk przyrodzonych, ogólne i szczególne przymioty ciał, naukę ruchu jakoteż równowagi ciał stałych—ciekłych i lotnych, przeszkody ruchu, Akustykę, Magnetyzm, Elektryczność, Światło i Ciepło; przyczem uwzględnia się każdorazowe zastosowanie tejeż nauki do potrzeb technicznych. W 8miu godzinach tygodniowo wyklada P. Tomaszewski Władysław, według dzieła Hesslera i Schabusa.
3. **Naturalna historia**, obejmie: Antropologię i Zoologię w ogólném i systematyczném zebraniu i poglądzie na stosunek jednych zwierząt do drugich i tychże do człowieka; Botanikę zajmującą się ogólnym poglądem anatomicznym i fizyologicznym

na rośliny, oraz opisaniem ważniejszych roślin gospodarskich i przemysłowych tak krajowych jak i zagranicznych z działu listniowych i bezlistniowych; w końcu Mineralogię i Geognozyę. W 5ciu godzinach tygodniowo wyklada P. Hałatkiewicz Zeno, według dzieł Okena, Jarockiego, Leśniewskiego, Spennera, Czerwiakowskiego, Naumana, Zeisnera, Scherera i Knera.

4. **Rysunki techniczne** według modeli i wzorów tak linearne jako i odręczne, wykonywane pod nadzorem i przewodnictwem P. Wojnarowskiego Jana. W 6ciu godzinach tygodniowo przy pomocy asystenta P. Rejowicza Fryderyka.

W II. roku Techniki.

1. **Wyższa matematyka** obejmie: wykład analitycznej geometrii, teorię wyższych zrównań, rachunek prawdopodobieństwa, różniczkowy jakoteż i integralny z zastosowaniem tychże do Geometrii i Algebry. Według dzieł Burga, Moignona i Morgana, wyklada P. Dr. Brzeziński Paweł, 9 godzin tygodniowo.
  2. **Geometria wykreslna** obejmująca całą teorię z zastosowaniem tejże do nauki cieniów i kamieniarki. W 6ciu godzinach tygodniowo, według dzieł Stampfa, Adhemara i Oliwiera, wyklada P. Boguński Mieczysław.
  3. **Chemija ogólna** obejmująca: wiadomości wstępne téj umiejętności, następnie opisanie własności pojedynczych pierwiastków jakoteż związków pierwszego, drugiego i trzeciego rzędu z tychże powstających — związki organiczne zwierzęce i roślinne, procesa zwęglenia, spalenia, drożdżenia, gnicia i butwienia. 5 godzin tygodniowo wyklada P. Mohr Karol, według skryptów własnych.
  4. **Rysunki architektoniczne** obejmujące 5 porządków architektonicznych, wykonywują uczniowie pod kierunkiem P. Pokutyńskiego Filipa, jakoteż nadzorem asystenta P. Mameczyńskiego Mikołaja, w 4ch godzinach tygodniowo.
-

W III. roku Techniki.

1. **Mechanika** zawiera: mechaniczne i hydrauliczne zasady, aerostatykę wraz z aerodynamiką zastosowanych do praktycznej budowy machin; przyczem uczniowie w ciągu roku; maszyny z natury w widokach i przekrojach rysują. W 6ciu godzinach tygodniowo wyklada P. Dr. Brzeziński, za pomocą wyższej matematyki.
2. **Budownictwo lądowe** obejmuje w rozwinięciu: naukę ciesielki i murarki w ścisłym zastosowaniu do cywilnego budownictwa; przyczem uczniowie w projektowaniu budowli mniejszych ćwiczą się, rysunki obejmują wyrobienie szczegółowe planów i wszystkich części składowych. Wykład wraz z rysunkiem 12 godzin tygodniowo miewa P. Pokutyński Filip, przy pomocy asystenta Mameczyńskiego Mikołaja.
3. **Nauka gospodarstwa** obejmująca: obróbenie pól, nawozy, narzędzia gospodarze i uprawę roślin. Wyklada P. Hałatkiewicz Zeno, według dzieł Oczapowskiego, Strumilly i Wyżycznego.
4. **Chemia szczegółowa** obejmie: chemiją drożdżalną, mianowicie: wyrób wina, piwa, spirytusu, octu i drożdży prasowanych; garbarstwo i farbierstwo. Wyklada P. Mohr Karol, 8 godzin tygodniowo.

W IV. roku Techniki.

1. **Budownictwo wodne** obejmuje: naukę budowy mostów drewnianych, murowanych i żelaznych tak ruchomych jakoteż wiszących, zabezpieczenie brzegów, budowę tam, jazów, szluz i budowę dróg; przyczem odpowiednio do wykładów uczniowie poczęści z wzorów, poczęści z modeli rysunki wykonywują. Wykład wraz z rysunkiem miewa 12 godzin tygodniowo P. Pokutyński Filip, przy pomocy asystenta P. Mameczyńskiego Mikołaja.
2. **Geometrya praktyczna** na matematyce niższej i wyższej oparta zajmuje się właściwem miernictwem (wykonywanem w sposób kilkoraki) uczniowie przy tém z używaniem

narządów do poziomowania i mierzenia służących się oswajają — a nadto rysunki topograficzne i ćwiczenia polowe wykonywują podkierunkiem P. Zaleskiego Jana, któren 6 godzin tygodniowo wykłada.

3. **Mechaniczna technologia** obejmuje: krótki zarys górnictwa, przygotowanie wydobytych rud, kruszców, w celu uzyskania z nich metali; opisanie używanych pieców, dmiechów, młotów i walcowni; odlewnictwo metali; opisanie narzędzi i machin przy obrabianiu metali i drzewa używanych — opisanie włókien roślinnych i zwierzęcych — przędzenie tychże, tkanie i wykończanie; fabrykację papieru — przyczem wszystkie maszyny używane tłumaczą się i opisują. Według dzieł Karmarscha i Prechtla wykłada w 4ch godzinach tygodniowo P. Rozwadowski Władysław.
4. **Rysunek machin z wzorów, modeli jakoteż machin z natury**, udziela w 6ciu godzinach tygodniowo P. Rozwadowski Władysław.
5. **Gospodareza buchhalteryja**; wykłada profesor szkoły handlowej P. Polzer w 2ch godzinach tygodniowo, według dzieła Barcińskiego.

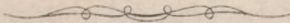
b) Nadobowiązkowe przedmioty.

Styl niemiecki i historiją literatury wykłada w 4ch godzinach tygodniowo P. Straszyński Józef.

Język francuzki i styl w 3ch godzinach tygodniowo wykłada P. Świtkowski.

Modelowanie w drzewie pod przewodnictwem prof. mechaniki, technologii i budownictwa, uczy w warsztacie tokarskim i stolarskim modelator Koch Piotr.

PRZEDMIOTY

wykładane w 2-letnich kursach szkoły realnej przygotowujących młodzież do technicznych nauk, w r. szkolnym 1862/63.

Kurs I.

1. **Religia i moralność** obejmie: powtórzenie artykułów wiary, wykład tekstu historycznego i exegotycznego zawartego w starym testamencie — obowiązki ku Bogu, sobie i bliźniemu, chrześcijańskie cnoty; w końcu wstęp do nauki ceremoniału katolickiego kościoła. W 2ch godzinach tygodniowo uczy X. Karczewski L. według katechizmu Regensburgskiego i Dra Stapha Ambrożego.
  2. **Niższa matematyka** obejmująca: 4 działania liczbami całkowitemi, ułamkami zwykłymi, dziesiętnymi; ułamki ciągle, rozłożenie liczb na czynniki — wyszukanie najmniejszej wspólnej wielokrotnej i największego wspólnego dzielnika — wyciąganie pierwiastków kwadratowych i sześciennych — proporcye — pojedynczą i złożoną regułę trzech z przykładami szkolnymi i domowymi. Według Krawczykiewicza Arytmetyki uczy P. Zaleski Jan.
- Planimetrya* zawiera: naukę o liniach i kątach o podobieństwie i przystawianiu trójkątów, rozmaite własności trójkątów; mierzenie powierzchni geometrycznych, figur; o kole, o wielokątach foremnych, o powierzchni koła. W 4ch godzinach tygodniowo wykłada P. Tomaszewski Władysław, według Teiricha.
- Algebra*; działania algebraiczne włącznie do równań 1szego stopnia o jednej i kilku niewiadomych, przykładami wieloma objaśnione. W 3ch godzinach tygodniowo uczy P. Zaleski J. według dzieła Teiricha.

3. **Zoologia** obejmująca wstęp do nauk przyrodzonych, podział ogólny zwierząt, systematyczne opisanie 6 klas zwierząt grzbietnych i 10 klas niegrzbietnych; przyczem zwraca się ciągle uwagę młodzieży na użytek ze zwierząt i ich produktów dla człowieka wypływających. Uczy w 3ch godzinach tygodniowo P. Hałatkiewicz Zeno według dzieła Pokornego.
4. **Historia i Geografia.** Historia starożytna i średniowieczna według Weltera z poglądem na oświatę, wynalazki, przemysł i handel w ogólności.
Z *Geografii* ces. austr. według Zappa; prócz wstępu opis pierwszych dziesięciu krajów koronnych; z Geografii zaś ogólnej główne wiadomości i opis wszystkich krajów europejskich. *Uczy P. Nowiński.*
5. **Język polski.** Styl, etymologia i składnia według gramatyki Muczkowskiego. — Ze stylu ogólne wyobrażenie o myślach ich wyborze, przenośniach, figurach retorycznych, o ogólnych własnościach pism i o listach — czytanie wzorów z wypisów Lwowskich i wypracowania domowe. Uczy w 3ch godzinach tygodniowo P. Nowiński Jan.
6. **Język niemiecki,** styl, nauka form gramatycznych według gramatyki Schobera, ćwiczenia ustne i pisemne podług zadań do gramatyki Liedera, tłumaczenie, rozbiór gramatyczny i deklamacje. Z wzorów Mozarta, I. części uczy 5 godzin tygodniowo *J. Straszyński Józef.*
7. **Rysunki** linearne i odręczne według modeli i wzorów. Uczy w 4ch godzinach tygodniowo P. Wojnarowski, przy pomocy asystenta.
8. **Kaligrafii** w 2ch godzinach tygodniowo uczy P. Hennig.

Kurs II.

1. **Nauka religii i moralności** obejmuje: objaśnienie historyczne i szczególne nowego testamentu, wraz z krótkim wykładem historii kościelnej jakoteż ceremoniału katolickiego kościoła. X. Karzewski uczy 2. godziny tygodniowo.

2. Matematyka niższa obejmująca: ze Solidometrii o kątach płaskich i bryłowych; figur stereometrycznych o bryłach foremnych, o ostrosłupach, graniastosłupach, walcach, ostrokągu i kuli. Wykłada P. Tomaszewski, w 3ch godzinach tygodniowo.

Z *Trygonometrii*—oznaczenie trygonometrycznych funkcyj dla pojedynczych i podwójnych łuków, jakoteż dla ich połów; wzory rozwiązania prostoliniijnych i prostokątowych trójkątów. Uczy P. Zaleski, w 1ój godzinie tygodniowo.

3. Geografia i historia; z geografii ces. austr. według Zappa—opis obszerniejszy Galicyi i reszty prowincyj państwa austriackiego; z geografii powszechnój opis za-europejskich części świata. Uczy P. Nowiński.

Z *Historji* według Weltera historją nowożytną od odkrycia Ameryki r. 1492 aż do traktatu Wiedeńskiego 1815 r. z poglądem ogólnym na oświatę, przemysł, wy-nalazki i handel. Uczy P. Nowiński.

4. Botanika obejmująca: opisanie systematyczne roślin ważniejszych mających zastosowanie w rolnictwie, handlu i przemyśle—przyczem w lecie odbywają się wycieczki botaniczne. Uczy P. Hałatkiewicz.

5. Początki fizyki obejmujące własności ogólne ciał; naukę o ruchu i równowadze sta-łych, ciekłych i lotnych ciał, jakoteż ogólne wiadomości o ciałach nieważkich. W 2ch godzinach tygodniowo uczy P. Tomaszewski.

6. Początki ogólnej chemii; o pierwiastkach i ich najważniejszych połączeniach. W 2ch go-dzinach tygodniowo uczy P. Hałatkiewicz.

7. Język polski, o pismach prozaicznych—wstępne wiadomości o poezyi i jej rodzajach, a mianowicie: o poezyi lirycznej, dydaktycznej, heroicznój i dramatycznej z wia-domością o cenniejszych pisarzach i ich dziełach, przy wszystkich rodzajach pism prozaicznych i poetycznych, czytanie wzorów na wyższe gimnazya i wypracowania, uczy P. Nowiński.

8. Język niemiecki i styl obejmuje: powtórzenie i uzupełnienie form gramatycznych, skła-dnię zdań podług gramatyki Schobera, ćwiczenia szkolne i wypracowania domowe pisemne, tłumaczenie i rozbioru wzorów zawartych w wypisach Mozarta, tłumaczenie

z polskiego na niemieckie z wypisów Lwowskich — stylistykę, prozodyę i deklamacyę. Uczy P. Straszyński 4 godzin tygodniowo.

9. **Rysunków** linearnych, ornamentowanych i odręcznych, według modeli i wzorów 6 godzin tygodniowo uczy P. Wojnarowski.

10. **Kaligrafii** 1 godzinę tygodniowo uczy P. Hennig.

Nadobowiązkowe przedmioty.

a. **Język francuzki** w 2 oddziałach:

W 1szym oddziale — wymawiania, czytania — gramatyki włącznie do czasowników prawidłowych, 3 godzin tygodniowo.

W 2gim oddziale dalszego ciągu gramatyki, tłumaczenia, 2 godzin tygodniowo uczy P. Świtkowski.

b. **Język rosyjski** w 2 oddziałach:

W 1 oddziale — wymawiania, czytania — spadkowania i czasowania.

W 2 oddziale wyjątkowych regół, tłumaczeń, uczy w 4rech godzinach tygodniowo P. Mecherzyński.

c. **Wiadomości handlowych** dla praktykantów i pomocników handlowych, jako: rachunku kupieckiego, buchhalteryi pojedynczej i podwójnej, w końcu stylu kupieckiego uczy P. Polzer — 10 godzin tygodniowo.

Wykłady w szkole sztuk pięknych w r. szkolnym 1862,63.

1. **Rysunków przygotowawczych** i rysunków z antyków codziennie od 8 do 10. przedpołudniem — rysunków perspektywicznych od 10. do 11. we Wtorek i Piątek, uczy P. Łuszczkiewicz Władysław.

Tenże wyklada z powszechnej historii wieków średnich i nowszych dla uczniów sztuk pięknych ważniejsze zdarzenia dziejowe w 2ch godzinach tygodniowo.

2. Rysunku wyższego z modeli żywych ucza 10 godzin tygodniowo profesorowie — rysunku rzeźbiarstwa i krajobrazów z kolei.
3. Malowania olejnego codziennie od 9. do 11. przedpołudniem — anatomii od 3 do 4. popołudniu we Czwartek, uczy P. Łuszczkiewicz.
4. Rysunku i malowania krajobrazów codziennie od 11. do 12. godziny, uczy P. Dembowski.
5. Rzeźbiarstwa codziennie od 4. do 5. popołudniu, uczy P. Kossowski.
6. Historję sztuki chrześcijańskiej w 3ch godzinach tygodniowo wyklada P. Dr. Kremer. Uczniowie tój szkoły pod dozorem właściwych profesorów są zatrudnieni codziennie 8 godzin.

Nauki w szkole muzycznej w r. szkolnym 1862/63.

1. Śpiewu dramatycznego uczy codziennie 2 godzin P. Mirecki, według zasad włoskiej szkoły.
2. Początków śpiewu jako przygotowania do śpiewu dramatycznego, uczy codziennie 1 godzinę adjunkt P. Kratzer.
3. Gry na organach, fortepianie jakoteż śpiewu kościelnego 2 godzin codziennie, uczy P. Blaschke.
4. Gry smyczkowej uczy 1 godzinę codziennie, według metody Spohra i Campagnolego P. Wójcikiewicz.
5. Gry na dętych instrumentach, 1 godzinę codziennie uczy P. Keyha.

